

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, V.Z.W. "DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever : E. DE TAEYE
Vindictivelaan, 24
8400 OOSTENDE

3^{de} jaargang, nr. 4, januari 1974.

ZEER BELANGRIJKE UITNODIGING
==== =====

Het Bestuur van de Heemkundige Kring "De Plate" heeft de eer AL
DE LEDEN van de kring uit te nodigen op de jaarlijkse

STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING

welke doorgaat op dinsdag 29 januari 1974, te 20.30u. stipt in de
conferentiezaal van het Stadhuis te Oostende.

AGENDA

- 1) Toespraak door de Hoofdman en hulde aan de overleden leden.
- 2) Jaarverslag over de werking van het verleden jaar, door de se-
cretaris.
- 3) Financiëel verslag door de schatbewaarder. De verificatie van
de boekhouding is op voorhand door een expert gedaan geweest.
De boekhouding zal nochtans ter plaats zichtbaar zijn.
- 4) Herkiezing van de helft der Bestuursleden.
Zijn uittredend en herkiesbaar :

E. De Taeye	Hoofdman
O. Vilain	Onder-Hoofdman
N. Vanneuville	Secretaris
F. Edebau	Commissaris
L. Bakker	id.

De schatbewaarder H. Declercq is ontslaggever.

G. Vermeersch is door het Bestuur voorgesteld als bestuurslid.

Leden die wensen hun kandidatuur te stellen, worden verzocht dit
schriftelijk te doen bij hoofdman E. De Taeye, Vindictivelaan, 24
Oostende, uiterlijk tegen 22 januari 1974.

- 5) Antwoorden op interpellaties door de leden ingediend.
Zoals beslist is geweest op de Algemene Vergadering van 1972, zijn
de interpellanten verzocht het Bestuur daarover in te lichten,
minstens vier dagen vóór de Vergadering.
- 6) Verkoop en ruilavond, uitsluitend tussen leden (Zie laatste blad)
OPGELET. Enkel leden mogen aan de vergadering deelnemen. Lidkaart
wordt bij ingang vereist. Echtgenoten en inwonende kinderen mogen
hen evenwel vergezellen. Nieuwe leden en leden die nog in regel
niet zijn met hun lidgeld, kunnen dit aan de ingang regelen.

.../...

Het Bestuur van de PLATE wenst aan al haar leden een gelukkig en voorspoedig nieuwjaar voor het jaar 1974, dat tevens het jaar van de folklore wordt in ons land.

WAT IS ER GEBEURD IN ONS HEEMKUNDIG MUSEUM ?

=====
Nu we het jaar 1973 achter de rug hebben is het met groot genoegen dat we onze leden op de hoogte brengen van de gang van zaken in ons Heemkundig Museum.

Eerst moeten wij een succesvolle zomer boeken, wat het aantal bezoekers betreft. Ziehier enkele cijfers. In de Paasweek : 265. In de Pinksterweek : 124. Juli, augustus en September (tot de 16^{de}) : 3258. Dit geeft een totaal van 3647. Daarin zijn nog niet begrepen de niet betalende leden, officiële bezoekers, uitgenodigden en de pers. Alle werelddelen waren bij deze bezoekers vertegenwoordigd. Dit kan ons gastenboek als bewijs getuigen. Vele bezoekers hebben hun lof uitgesproken over de netheid en de presentatie van de verzamelingen. Het was voor velen een revelatie wat betreft de waarde en de zeldzame voorwerpen er tentoongesteld.

Om het Museum nog aantrekkelijker te maken, hebben wij ter gelegenheid van de jaarlijkse oktobersluiting, gebruik gemaakt om een verandering te verwezenlijken. Voordien hadden wij reeds een woonkamer min of meer ineen gestoken. Nu heeft ons eigen personeel de handen uit de mouwen gestoken en en een nieuw lokaaltje in elkaar getimmerd, dat nu de waardige tegenhanger is van ons enig cafètje. Meer uitleg willen wij daarover niet geven, wij laten het aan onze leden zelf over om een bezoek te komen brengen en er hun gedacht over te geven.

Wij willen ook van de gelegenheid gebruik maken om onze leden in te lichten over de aanwinsten die onze Museum gedurende het jaar 1973 verrijkt hebben : Drie oude schilderijtjes met schepen, grote ets met een tafereel uit het Beleg van Oostende 1601-04, oude waterpomp, oude muziekdoos, oude bierkan, kruik en potjes in blauw artsteen, prachtig bronzen borstbeeld van Koning Leopold II, grote ets van Koning Albert I, oude schoolbank, oude schaatsen, oude platendraaijer, weegtoestel 1900, schouwgarntuur in aardewerk, voetwarmer in aardewerk, koperen kaarsepan, hangpitolampje, koperen weeghaak, oude zeemansbarometer, meerdere kleine voorwerpen eindelijk de aankoop van een prachtige verzameling oude Oostendse maatschappijborden.

Al wat wij komen te vermelden toont duidelijk aan dat het Museum niet in slaap is gewiegd en dat er nog milde schenkers zijn die ons werk weten te waarderen en ons helpen.

Beste Confraters, mogen wij U vragen ons door een geregeld bezoek aan te moedigen en verder de ingegane weg voort te zetten.

De Hoofdman.

"IN OUDE PRENTKAARTEN"

Nu er een echte verzamelwoede in oude prentkaarten ontstaan is worden geregeld kleine ingebonden albums "in oude prentkaarten" gepubliceerd.

Van belang voor onze streek kunnen we volgende titels vermelden: "Blankenberge", "Bredene", "Diksmuide", "Eernegem", "Gistel", "Heist", "Ieper", "Knokke", "Koekelare", "Koksijde", "Middelkerke", "Nieuwpoort", "Oostende", "Oostduinkerke", "De Panne", "Veurne" en "De Zwinstreek".

"OP DE REDE"

Verleden jaar had een enige scheepvaart-tentoonstelling plaats te Antwerpen. Te dezer gelegenheid werd een mooie catalogus gepubliceerd. Belangstellenden kunnen deze nog bestellen mits storting van 100 Fr op P.C. nr. 4568-14 van de "Vrienden van het Nationaal Scheepvaartmuseum", met de vermelding "Catalogus op de Rede".

TER CUERE

Het jaarboek 1973 van de Heemkring Ter Cuere Bredene is zojuist verschenen.

Belangrijke bijdragen komen er in voor, o.a. Koddige uithangborden (Van der Beken), Slijkens ... historiek van een Bredens toponiem (Farazijn), Twee kruisende paden: Solvyns-Popham (R. Verbanck), D'Oede Viertorre (F. Verbanck), De fort en van Bredene en de oostkant van de geule tijdens het Beleg van Oostende (R. Verbanck).

Deze keurige "Ter Cuere" uitgave is te bestellen in het secretariaat van de Heemkring - IJzerlaan, 3 - 8401 Bredene (Prijs 150 Fr).

De Herbergen uit de jaren twintig

Deze studie handelend over het herbergleven uit elf gemeenten van Veurne-Ambacht, vijftig jaar terug, kan tegen de vóórintekensprijs van 220 Fr. besteld worden bij de auteur A. DAWYNDT, Knollestraat, 11 - 8480 Veurne, P.C. nr. 4502.32.

Het werk is verlucht met 20 pentekeningen van G. Ocquet en is het nummer 6 van de "Heembibliotheek Bachten de Kupe".

UITHANGBORDEN IN OOSTENDE

De uithangborden maakten eertijds in onze steden, deel uit van het volkleven. Tal van Heemkundigen hebben daarover belangrijke studies gepubliceerd.

Het valt dan ook niet in onze bedoeling daarover een studie, wat Oostende betreft, aan te vangen. Maar het ware toch interessant enkele typische oude Oostendse uithangborden uit de vergeethoek te halen. Ook vragen wij aan onze leden ons daarin te helpen. In afwachting geven wij al een kleine lijst van borden die hier te Oostende te zien waren vóór de twee Wereldoorlogen.

- 1) In het Sajette Wuvetje. Kaaistraat. Schilderij op metaal.
- 2) Het Meulentje. Kapellestraat. Een kleine molen in metaal.

- 3) De Gouden Valk. Vroeger Kapellestraat, nu Dekenijstraat. Gezeten valk.
- 4) De Gouden Leeuw. Brouwerij. Torhoutsesteenweg. Liggend Leeuwkje.
- 5) De Gulden Horloge. Kapellestraat. Groot metalen uurwerk.
- 6) Het Paard. Huis Desneux, Witte Nonnenstraat. Groot zwart paard.
- 7) Au Drapeau Belge. Kaaistraat. Metalen vlag, geschilderd.
- 8) Verscheidene Beenhouwerijen hadden een gouden rundskop als uithangsbord.

Wie zal ons helpen de lijst aan te vullen ?

De Hoofdman.

=====

Nog iets over de tweede Oostendse Vuurtoren.

In het Lustrumboek "Ostendiana", in 1972 door de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Oostende, uitgegeven, lezen wij op blz. 120 : "Aangaande de vernietiging van de (tweede vuurtoren) schijnen er verschillende versies te bestaan. Zekere bronnen spreken van 7 september 1915, andere van 1917. Sommige houden het bij een beschieting door Engelse schepen, die de toren zouden geraakt hebben. Andere beweren bij hoog en bij laag dat de Duitsers hem zelf lieten springen".

Met de hulp van twee onzer medewerkers, zijn wij aan de waarheid gekomen zodat wij deze historie definitief kunnen sluiten.

Onze Confrater John Brys kreeg begin van het jaar het bezoek van een Duitser die zocht naar bepaalde zegels. Bij het gesprek kwam Oostende op het tapijt. Hij vertelde dat hij in de 1ste Wereld-Oorlog, als marine-officier in onze stad dienst had gedaan. De Heer Brys toonde hem dan een foto met de vuurtorenpuinen, en vroeg hem de waarheid over de vernieling ervan : Spontaan schreef Luitenant ter zee Brunert dat hij getuige was geweest van de ontploffing en voegde er bij "Leucht-Turm van Ostende durch uns gesprengt". Volgens hem gebeurde dit in september 1915.

Bij zijn opzoekingen in de Duitse archieven van de oorlog 14-18, legde onze Confrater Major de hand op een hoogst interessant dokument, waarvan wij U hier een afschrift geven.

Marinekorps
Generalkomando
B.Nr. 4156-IIa

K.H.G. den 14 September
1915.

Gans Geheim

- 1) An 7 September wurde der Leuchtturm von Ostende niedergelegt.
- 2) An 12 September wurde das Wielinger Feuerschiff in folgender Position ausgelegt :

51 ° 23 ' 15 n
3 ° 14 ' 00 o.

Auf Befehl
Fregattenkapitän
und Admiralstabsoffizier.

An den Chef der Admiralstabes
der Marine

Berlin.

Het probleem schijnt hier mede, na meer dan een halve eeuw, eindelijk opgelost zodat verdere discussies daarover nutteloos blijken.

De Hoofdman.

BRIEVEN

VAN JEF

Jef Klausning laat uit Maleisië de beste Nieuwjaarsgroeten aan alle vrienden van "De Plate" en het "V.V.F." geworden. Het is daar nogal fris weer schrijft hij, "want ik heb het hier koud als de thermometer tot 24° C daalt (boven NUL !)". Wij zijn niet zo onbescheiden om te vragen wat hij in dat geval dan doet om zich op te warmen. In ieder geval "welbedankt" voor de wensen en een "prosit" terug.

Over HET LAATSTE NUMMER

De Heer S.Ippel liet ons een vriendelijk briefje geworden, waaruit wij volgende zinnen optekenden :

... nopens vraag 1 van de mini-quiz, kan ik U nog melden dat nog 3 dijken als officiële straatbenaming gelden, alleen hebben ze er een straat of weg achter gezet om het "sjieker" te doen klinken, het zijn : Groenedijkstraat, Hoge Dijkweg en Zandvoordeschorredijkstraat. Deze laatste is tevens de tweede grootste straat-benaming van Oostende.

... vraag 4 : kan er als opmerking nog gemaakt worden dat Marie-José de eer heeft tweemaal vernoemd te zijn, en dit als 1° Marie-José plein, 2° Marie-Joséstraat.

... Wat betreft "Kamieltje" heb ik ook nog van familie vernoemen dat deze persoon zelfs wachte op zijn "klanten". Aan de halte moest hij zeker zijn dat hij of zij ziek waren, of in verlof, want hij zou blijven wachten hebben. Kan er niet achterhaalt worden wie deze figuur was ? Naam bv. en foto. Dat is toch ... zou ik maar zeggen ... ook een "Oostends figuur". We hebben als ik me niet vergis, nu nog een café "Kamieltje" waar deze tram halt hield aan Petit Paris, Torhoutsesteenweg.

... In het lied over de "0.185" moet in stroof 3, een lijn "dat 185, enz." ontduubeld worden en in stroof 5 zijn er twee lijnen te kort. Het zou mij aangenaam zijn dit ontbrekende te kennen".

OOSTENDSE BROUWERS

De Heer John Brys uit Antwerpen laat ons weten dat tussen 1912 en 1914 ook nog een brouwerij van Jan BRYs bestond, gevestigd Oudenburgsesteenweg, 82 te Oostende.

Deze informatie is een aanvulling voor onze lijst "Oostendse Brouwers vóór 1914".

PILOT-NEUSDOEK

Kent U het woord "pilot-neusdoek" ? Dit verengelste woord be- duidt een zachte sjerp, meestal licht-grijs, die verschillende malen om de hals kan geslagen worden, en die loodsen, vissers en andere zeelieden dragen. Het dient vooral om als ze enig- zins bezweet zijn te beletten dat hun hals in de vlakke zee- wind koud zou krijgen.

Normaal zijn deze doeken vierkantig, maar men snijdt ze ook gemakkelijk in twee, zodat men ze als een lichtere "pilot-neus- doek" in de zomer om de hals kan slaan.

HET SCHIP MOET EEN NAAM HEBBEN

Ieder vissersschip heeft een eigen naam. Hoe verschillend de keuze van die namen is kan men opmerken als men eens enkele lijsten van vissersschepen, welke te Oostende zijn of waren ingeschreven, één voor één nagaat.

De naamkeuze tussen 1930 en heden kan men aldus in een tiental grote groepen indelen.

Ter illustratie heb ik voor ieder van deze groepen enkele namen genoteerd. Eerst dacht ik nog bij al deze schepen het nummer te vermelden, doch als men weet hoe dikwijls schepen van naam of van nummer veranderen, heb ik daar moeten van afzien. De lijsten die in de vroegere Visserij-almanakken voorkwamen kunnen de nieuwsgierigen daarbij evenwel helpen.

Nu de tien groepen :

1. Namen in verband met de gezinssamenstelling.

Alleen in 1931 kon men reeds aantreffen "De 2 Kinderen", "De 3 Kinderen", "De 4 Kinderen", "De 7 Kinderen", "De 2 Gebroeders", "De 3 Gebroeders", "De 4 Gebroeders", "Les 3 Frères". Later vonden we nog "De 8 Gebroeders", "De 3 Zusters" en "De 4 Gezusters".

2. Voornamen.

Dis is wel de belangrijkste groep. Het is onnodig alle "Oscar", "Theresia", "Yolande", "Nathalie" of "De Jonge Jan" te vermelden. Daarnaast komen er ook veel dubbelnamen voor zoals "Pierre-Louis", "Richard-Alfons" of de voornamen van een koppel zoals "Rosa-Arthur" en "Omer-Denise". Soms worden het drie namen en éénmaal ook vier voornamen. Het was de "Rachel-Marie-José-Marguërite".

3. Familienamen.

Het zijn dikwijls de namen van de eigenaars, een hunner familieleden of iemand die veel uitstaans had met de zeevisserij. We halen even aan "Galeyn", "Frans Legein", "Yvonne Deckmyn", "Roger Blondé", "Jan Denye", "Captain Arsène Blondé", "Robert Verschelde", "Broeder Annobert", "Victor Seghers", "Broeder Isidoor".

4. Historische figuren.

Het zijn veelal personen welke tot het Belgisch vorstenhuis behoorden, zoals "Koning Albert", "Roi Léopold", "Prins Boudewijn", "Prinses Paolo", "Koningin Fabiola", "Prinses Astrid", "Princesse Marie-José", "Comte de Hainaut", "Prince de Liège", "Graaf van Vlaanderen", "Duchesse de Brabant".

Ook buitenlandse figuren kwamen aan hun trekken met "President Roosevelt", "Winston Churchill", "Maréchal Foch", "Général Leman" en ook een "Cléopatra".

Politieke figuren wisten soms ook in de loop der jaren hun naam op een der verre visserijgronden door golven overspoeld te worden. Hierbij denken we aan "Emiel Vandervelde", "Jan Volders", "Edouard Anseele", "Edmond Van Beveren", "César Depaepe", "Kamiel Huysmans", "Burgemeester Debunne" en vele anderen.

Enkele geleerden werden bij gelegenheid bedacht met "Pasteur", "Edison", "Curie", "Marconi", "Charles Darwin".

Met "Casanova" heeft men wellicht niet te veel aan de historische figuur zelf gedacht.

5. Namen uit de kunst en de literatuur.

De kunstschilders werden door de rederijen ruim bedacht met "Teniers" "Jordaens", "Van Eyck", "Vander Weyden", "Vander Goes", "Memlinck", "Breughel", "Rubens", "Van Orley", "James Ensor", "Frans Courtens", "Artan", "Laermans" en "François Musin". De letterkundigen waren "Jacob Van Maerlant", "Guido Gezelle", "Streuvels", "Hendrik Conscience". Met "Pallieter" heeft men waarschijnlijk een hulde aan Felix Timmermans willen brengen.

6. Devotie-namen.

De echte volkse devotie kan men niet altijd terugvinden in de grote groep van de vele heilige namen die men aan vissersschepen bij de doop meegaf. Heel wat namen waren vroeger in het Frans, zodat het niet verwonderlijk is dat de vissers meestal enkel van het scheepsnummer spreken.

Anders kan men wel zeggen dat er veel schepen een devotievolle naam droegen. We vermelden "Notre Dame de Lourdes", "Reine des Anges", "Sainte-Thérèse de Jésus", "Sterre der Zee", "Angélu", "Notre Dame de Perpétuel Secours", "Notre Dame délivrez-nous", "Saint Antoine", "Op Gods Genade", "De Gratie Gods", "Vierge Marie", "Saint-Pierre", "Cor Jésus", "Sint Jans Berchmans", "De Heilige Familie", "O.L.V. van Fatima", "Sint-Idesbaldus ter Zee", "Don Bosco".

7. Namen uit de mythologie.

Slechts enkele schepen droegen zo een naam : "Neptunus", "Wodan", "Jupiter", "Hermes".

8. Spreuken, gedachten en uitdrukkingen.

Heel wat schepen kregen namen, die ons zelfs aan de naamplaten van vele villa's zouden kunnen doen denken.

"Arbeid adelt", "'t Zal wel gaen", "Remember", "Bonne Espérance", "Sincerity", "Spécial", "Mon Rêve", "De Vooruit", "De Hoop", "Onder Ons", "Zeerust", "'s Lands welvaart", "Tout va bien", "De Toekomst", "Broodwinner", "Mijn droom", "Ons Welzijn".

9. Zeedieren.

Hier valt de keus gemakkelijk te doen. Met "Zeehond", "Dolfijn", "Zeester", "Albatros", "Bruinvis", "De Zeemeeuw", "Stormvogel", "Sea Gull", "De Haai", "Zilvermeeuw".

10. Andere namen.

In deze laatste groep vinden we een bonte mengeling van een paar aardrijkskundige namen, zoals "Montreal", "Diksmuide", "Ramskapelle", "Finistère", "De Volendam", "Southern Cross", enkele namen nog in verband met de zee "Adriati", "Belgian Sailor", "Sea Lady", "Belgian Skipper", "'t Compas", "De Zee" en tenslotte een bonte mengeling van de meest gevarieerde vondsten, zoals "Valentino", "Sonny Boy", "Bijou", "Onyx", "De Parel", "Picollo", "Wilde Roos" of "Het Vliegmachien".

Om te eindigen kunnen we uit het voorgaande het besluit trekken dat heel wat van onze vissersschepen een mooie naam hadden, terwijl bij anderen men maar al te gemakkelijk het gebrek aan goede inspiratie kan waarnemen.

Nu "What's in a name" zal de visser wel denken en voor de man aan de wal is de naam eerder iets folkloristisch waarbij men soms ook wel de nieuwe tijdsideeën kan volgen.

MIJN KLOEFJES

I.

Toen ik klein was, aan de voeten.
Droeg ik zwaar' en lompe kloefen.
En ik trok er mee gezind,
naar school rap als de wind,
Kwam de meester mij te straffen .
Ja dan moest ik zonder blaffen.
Om mijn straf gaan uit te boeten.
In den hoek staan op mijn kloefen.

II.

Op mijn kloefjes ga ik dansen.
En ik drink een druppel franse.
En dan draai ik mij eens rond.
Op mijn kloefen 't is gezond.
'k Kan draaien en ik kan zwieren.
Tafels rond 't zijn mijn manieren.
Zie dat zal mijn hart verzoeten.
Zo een dans op mijn kloefen.

III.

Op mijn kloefjes ga ik vrijen.
Zie dat zal mijn hart verblijven.
Want mijn allerliefste Griet.
Ziet toch naar mijn kloefen niet.
Zij ziet naar mijn goed hartè.
naar mijn drallige toeren, mijne parten.
Iedereen mag mij ontmoeten.
Ik ben altijd op mijn kloefen.

IV.

Op mijn kloefjes ga ik trouwen.
Op mijn kloefjes bruiloft houwen.
Ik heb anders niet gekend.
Op mijn kloefjes ben 'k gewend.
Komt er een kindje te verschijnen.
Eene dochter of een kleine.
Dan zal ik ter kerke moeten.
Ik zal mede gaan al op mijn kloefen.

V.

Op mijn kloefjes wil ik sterven.
niemand zal mijn kloefjes erven.
Want ik moet er mede gaan.
Voor Sinte Pieter staan.
En die zal mij ook niet vragen.
Wat ik heb aan 't lijf gedragen.
'k Zal naar de helle niet gaan boeten.
'k Ga naar de hemel op mijn kloefjes.

Een brok geschiedenis over de Oostendse mailboten

Dagelijks varen er een tiental mailboten de Oostendse haven binnen en buiten. Deze scheepsbewegingen zijn zó alledaags, zó veelvuldig en gewoon, zó zonder geschiedenis dat niemand, buiten de toeristen, er in feite nog veel aandacht aan schenken. Bovendien zijn deze afvaarten zó veilig dat er waarschijnlijk geen enkele passagier er ooit aan denkt dat hij enig gevaar zou kunnen lopen. Dit zijn waarschijnlijk wel de redenen waarom wij moeten wachten op een flinke storm vooraleer er een foto van de mailboten in onze kranten verschijnt. Dan bewondert men de vaardigheid waarmee de kommandant zijn schip de haven veilig binnenloodst.

Op 09 augustus 1937 haalde één van de mailboten nochtans de frontpagina van de Rijselse krant "Echo- La France". "DRAMATISCHE AANVARING VAN DE MAILBOOT "PRINCESSE MARIE-JOSE" DOOR EEN BRITSE CARGO - DANK ZIJ DE KOELBLOEDIGHEID VAN DE KOMMANDANT ZIJN DE 750 OPVARENDEN GERED", blokletterde deze krant. Wat was er gebeurd? De redakteur-korrespondent van Duinkerken geeft ons een nauwkeurig verslag.

"08 augustus 24u30. De mailboot "Princesse Marie-José" op haar terugweg van Dover naar Oostende, waar zij rond twee uur moest aankomen, vaarde op ongeveer 3 mijl de rede van Duinkerken voorbij. Aan boord 750 passagiers, meestal jonge meisjes, die deel uitmaakten van een georganiseerde reis naar Luzern en Bazel. Drie speciale treinen wachtten hen op te Oostende. Bijna alle passagiers zijn verzameld op het dek van het schip.

Op dit moment maakte het Engelse stoomschip "Clan Mac Neil" zich gereed om de haven binnen te varen. Terwijl hij dicht bij boei 12 deze beweging uitvoerde, vaarde hij de mailboot dwars bakboord aan, juist achter de brug. De schok was verschrikkelijk. De zijde van het schip werd opengereten van de brug tot diep onder de waterlijn.

Kapitein Georges Timmermans, kommandant van de mailboot, zag onmiddellijk het groot gevaar in. De mogelijkheid dat het schip zou zinken was zeker niet uitgesloten. Hij aarzelde geen ogenblik. Een S.O.S. werd uitgezonden en hij stuurde zijn schip naar de haven. Hij bracht het schip in de nieuwe voorhaven op een honderdtal meters van de aanvoerkaai van de zeesluis waar hij het aan de grond zette.

De havenofficieren van Duinkerken verwittigden onmiddellijk de sleepdienst. Vier sleepboten begaven zich naar de mailboot waar niet de minste paniek was uitgebroken. Daar werd begonnen met het overstappen van de passagiers die bij de Guillainluis aan wal werden gezet.

Ziekenwagens van het hospitaal en de Kamer van Koophandel waren eveneens ter plaatse om de vier gekwetsten naar het hospitaal te voeren. Daar werd vastgesteld dat de toestand van twee meisjes minder erg bleek dan aanvankelijk gevreesd. In de namiddag van dezelfde dag waren ze reeds aan de beterhand. Slechter was het gesteld met de twee andere gekwetsten. De verwondingen waren zo erg dat de dokters zich verplicht zagen het rechterbeen af te zetten.

Zeer snel zorgden de havendiensten, de politie en het personeel van de spoorwegen voor het verdere vervoer van de passagiers.

.../...

425 reizigers konden reeds met de trein van 4u45 Duinkerken verlaten. De overige passagiers werden naar Oostende vervoerd met autobussen ter beschikking gesteld door de "Compagnie des Tramways". Enkele passagiers die door de aanvaring al hun reisgoed, papieren en geld verloren hadden werden door de zorgen van de Britse Consul in de loop van de namiddag met de ferryboot Duinkerken Dover terug naar Engeland gebracht.

Natuurlijk vormde het gestrande schip een bezienswaardigheid voor de inwoners van Duinkerken. Gedurende de ganse dag begaven ontelbare nieuwsgierigen zich naar de omgeving van de vuurtoren. Vanop de uitkijkheuvel had men een mooi zicht op de "Princesse Marie-José" die vastgelopen was parrallel met de Westerkaai van de zeesluis.

Enkele dagen nadien werden door de havendiensten van Duinkerken in samenwerking met de ingenieurs van het Belgisch Zeewezen de nodige schikkingen getroffen om de mailboot opnieuw vlot te krijgen.

Het avontuur van de "Princesse Marie-José" was gelukkig goed afgelopen".

De aandachtige lezer zal waarschijnlijk wel de naam opgemerkt hebben van de Kommandant van de mailboot. Het betreft hier inderdaad Georges Timmermans die later nog een grote rol zou spelen in maritieme middens. Hij werd één van de stichters van de Belgische Zeemacht, werd Commodore en was een zeer gekende figuur in de Oostendse zeilmiddens.

Het is dank zij figuren als Georges Timmermans en nog vele anderen dat onze mailboten de faam genieten die zij tenvolle verdienen.

Jean-Pierre FALISE.

=====

KUNT GE ZE NOG ? ZING DAN MEE

(Liedjes van vroeger uit de verzameling van Jef Klausling)

Een liedje op een vliegend blad uit de jaren 1864 (originele spelling).

RAMPEN EN ONGELUKEN DER ZEE

De rampen die te betreuren zyn in den grooten storm zyn ontelbaer een groote menigte schippen zyn vergaen of z'hebben een groot gedeelte van hunne manschappen verloren waer een groot gedeelte weduwen en wezen in droefheid zyn gedompeld.

.../...

LIEDEKE : Stemme het weesje

O goeden God wat hoord men veel malheuren
wat dat er nu al op de zee is geschied
het stoet in de nieuwbladeren beschreven
veel menschen zyn gekomen in 't verdriet
veel schepen zyn in den grond geslagen
al door de baren en door den felen wind
ach goeden God wilt ons toch bewaren
veel menschen zyn er in de zee verslind.

Geen hulp of troost kan ons meer baten
elk een die riep het is met ons gedaan
door groot tempeest en door de felle baren
zyn er veel schepen in de zee vergaen
ach goeden God wilt er ons toch bewaren
elk een die riep naer Jesus om genaed
men hoord de ouders en de kinders klagen
zy waren daer al in eenen droeven staet.

Ach wat ongeluk voor vrouw en kinderen
die hunne mans op de zee zyn vergaen
geen hulp of troost was er te bekomen
ach goeden god wilt er ons toch bystaen
zoo een droefheid is er nooit beschreven
veel menschen zyn in droef getraen
veel menschen zyn in de zee gebleven
ach goeden god wilt ons toch bystaen

Eenen dry master wierd er van een geslagen
elk een die riep naar Jesus om genaed
veel vrouwen en kinders zyn in de zee begraven
zy waren al in eenen droeven staet
het is zoo droevig op de zee te varen
het is zoo droevig op de zee te gaen
al door den wind en door de fellen baren
zagen wy daer veel schepen om slaen.

Vrienden voor lest bedenkt de droeve klagten
van de weduwen en van de weezen kinderen
die nu zuchten by dagen of by nachten
over de dood van hunne vrienden al
wat gaen de vrouwen nu al beginnen
die hunne mans zyn op de zee vergaen
laat ons deze droefheid toch beweenen
ach goeden God wilt er ons toch bystaen.

Dit lied vertoont zeer veel overeenkomsten in tekst en
vorm met het lied over de verschrikkelijke ramp op IJsland
van 1888 en het zou me niet verwonderen dat de melodie de-
zelfde is en dat dit lied, dat reeds bekend was, gebruikt
werd als model om de ramp op IJsland te beschrijven.

J.H.K.

LIJST VAN DE TE VEILEN STUKKEN OP DE ALGEMENE STATUTAIRE
VERGADERING VAN 29 JANUARI 1974

1. A. Sleeks : Vijf glanspunten uit de geschiedenis van Oostende (1962)
2. A. Sleeks : Het Oostendse dialect (1958) (zeer zeldzaam!)
3. (Catalogus) De vrouw in de kunst (Oostende, 1952)
4. Toeristische gids 1954 van Oostende met stadsplan
5. Officiëel Tijdschrift van de Handelskamer van Oostende, bijzonder nummer over de zeevisserij), 1962
6. Tijdschrift "De Plate", 1ste jaargang 1971/72 (zeldzaam!)
- 6 bis. Tijdschrift "De Plate", 2de jaargang 1972/73
7. Maatschappijbord "Broederbond der Blaaspijpen Oostende"
8. (Herinneringsuitgave) Betoging te eere van de 75 ste verjaaring van James Ensor (1935), genummerd exemplaar
9. idem , exemplaar dragende de handtekeningen van de tekstschrijvers K. Jonckheere, Gerbosch en James Ensor (uiterst zeldzaam !)
10. 12 Prentkaarten over het gebombardeerde Oostende in mei 1940.
11. 16 Gekleurde prentkaarten van Oostende in de jaren '20.
12. 13 Oude prentkaarten van Oostende.
13. 7 Oude prentkaarten van Blankenberge.
14. 5 Oude prentkaarten van De Panne.
15. A. Sleeks : Paas- en kerstklokken (1961), met handtekening van de auteur.
16. A. Sleeks : Oude koeien uit de sloot (1963), met handtekening van de auteur.
17. Le Flandre littéraire, numéro spécial consacré à James Ensor (1924) (zeer zeldzaam !)
18. A. De Burbure de Wesembeek : The centenary of the Ostend-Dover Line (1846-1946)
19. Kopergravure Intrede Albrecht en Isabella te Oostende door S. Fokke (1749)
20. Moderne gemeentepenning van STENE
21. A. Van Hageland : De magische zee (1961)
22.
23.
24.
25.
26.